IN GEVEB A JOURNAL OF YIDDISH STUDIES

Yom Kippur in Synagogue

by **Avrom Liessin**, translation by Dov Greenwood

In geveb: A Journal of Yiddish Studies (September 2023)

For the online version of this article:

[https://ingeveb.org/texts-and-translations/yom-kippur]

Yom Kippur in Synagogue

Avrom Liessin
translated by Dov Greenwood

Introduction: Avrom Walt, who wrote under the pen name of A. Liessin, was born in Minsk in 1872 to a family with an eminent rabbinic lineage. Like his ancestors, he demonstrated remarkable intellectual aptitude from a young age, which he put toward the study of Talmud. Like his contemporaries, though, he was also attracted to non-religious works, especially history books, and at the age of twelve already had "frightening doubts in his faith" (line 37). A year later, Liessin abandoned traditional observance of Jewish law when he was caught breaking the Sabbath at the Volozhin yeshiva, and was placed under a ban by the head of the yeshiva. Because of this, he became an outcast in the Jewish community, leaving him homeless. After wandering for some time in this state, he departed for Vilna, where he joined a group of *maskilim* and eventually became recognized as a leader in Jewish socialist circles. In 1896, at the age of twenty four, Liessin immigrated to the United States and began publishing his poetry in the Forverts. In 1913, he became editor of *Di tsukunft* and published his writings there, almost exclusively. Under his leadership, *Di tsukunft* became the most significant journal of Yiddish literature in the country. Despite Liessin's prolific activity and public prominence in his lifetime, few of his poems have been published in English translation.

"Yom Kippur in Synagogue" was written by Liessin when he was twenty-five years old and is one of his first poems written in the New World. I cannot help but feel that it represents a confession, a symbolic narrative of his own loss of faith. I first discovered the poem in *Di yontefdike teg*, a volume of Rollansky's *Musterverk fun der yidisher literatur* series, where it had been selected for the chapter on Yom Kippur. I was drawn by the power of the poem, especially the central line: "But who . . . but who can prove it?" Can anyone read that line without a deep empathy for the boy who loses his faith on the Day of Judgement—alone among the masses? Indeed, this theme haunts much of Liessin's work; as Shmuel Charney wrote: "What is the central motif, what drove A. Liessin's poetry? [. . .] To me, it seems: the weighty longing for faith, the lost and long-sought Eden of *emune* [belief]."

Liessin's craft expresses itself through a meticulous lyricism and rhythm, which he maintains almost obsessively. It would have been unjust not to strive to preserve these aspects of his poetry in translation, though at times other stylistic concerns take precedence. But that tradeoff is necessary, as "Yom Kippur in Synagogue" is also characterized by a dense, oppressive, and time-slowing atmosphere generated by a repetition of words and phrases that trap the reader in this environment. Between and within stanzas, for example, words like "hey" (hay), "gezikhter" (faces) and "kohol" (congregation) focus the reader on some of the most evocative imagery:

    And feet pound the hay beneath.

The hay-smell wafts up, reeking like liquor,
    [...]
    And bleaches and yellows each face.

The old faces look out in terror,
[...]
    A congregation of corpses.

The congregation shivers and sways

In other places, Liessin links concepts across the poem using single words like "flatern" (quiver): the boy "stands and he quivers, condemned to death," joining the "quivering" flames, which burn "slowly and sadly." Preserving Liessin's careful diction, therefore, took precedence in my translation. I hope that I have struck a balance that faithfully allows the reader to experience the full range of emotion I had the first time I read the poem.

Yom Kippur in Synagogue

Slowly and sadly the soul-candles burn on
And pale rays are lost in the gloom;
They bend and they writhe in terror as though
Someone is stalking the room.

The house is filled with the quiver of flames
And weeping men dressed in white:
Their robes shivering and sleeves shaking,
Their shadows struggle in fright.

The men shiver, white within their robes,
And, scared, arms shake in their sleeves.
Despairing hands strike down on the pews
And feet pound the hay beneath.

The hay-smell wafts up, reeking like liquor,
And with it, a thick yellow haze
Clouds over the room, the candles, the pews,
And bleaches and yellows each face.

All of the faces look out in terror,
Veiled in prayer shawls and darkness,
As though this shivering, swaying group were
A congregation of corpses.

The congregation shivers and sways
And voices resound from the walls:
The drone of prayers and old melodies
From old, from cruel years bygone.

There is a boy, who clings to his father,
Silent, confined in the clamor,
But deep in thought, his high brow bent over
His ancestors' book of prayer.

He ponders: how great is the King of kings
And how small, how feeble, how poor
Is man before the Almighty Lord—
A mortal being, a worm.

He ponders, uniting with God, drawing near,
And begs Him for mercy, and strength

To drive out of his feeble young mind
The frightening doubts in his faith.

The prayers drone on, the wailing grows,
The awesome speech shudders on tongues,
Like shaking trees in old cemeteries
At night, in the storms of autumn.

It feels as though the ghosts of old martyrs
Rumble amidst the noises,
As though hundreds of generations' laments
Struggle to break through the heavens.

The prayers drone on, the wailing grows,
Their rumbling swells even more.
And a great noise, like the rush of waters,
Ascends to the Lord of the world.

It tortures the boy to try to conceive
The greatness of God and His essence—
Exact, more exacting, just as he learned
In the holy books from his lessons.

But suddenly, something breaks in his mind,
As though struck by an iron bit—
The devil drilling inside his ear:
"But who . . . but who can prove it?"

A desolate terror falls on the boy,
A memory swims through his head:
The endless punishment for such thoughts—
The dreadful wrath of hell.

The light now scares him, the shadows, the robes,
And through every bone there seeps
The cold and confinement, the desolate rot
Of the dark grave, moist and deep.

Then he sees the green fires of hell,
And hears the pained black shrieking
From sinful souls, tortured by angels
Encamped in its seven rings.

But then, again, something breaks in his mind
As though struck by an iron bit,

The devil drilling inside his ear:
"But who . . . but who can prove it?"

The crowd continues to pray with passion,
But one of them, doubting and small,
Stands with his father and family, alone,
Not noticed by them at all.

How lonesome, how dark, alone in his sadness!
He stands without movement or speech.
He stands and he quivers, as though condemned,
And drowns in sweat and tears.

His father, his family — none of them know
The suffering of his soul,
That casts a pall on the spring of his life,
That robs his youth of joy.

יום־כּיפּור אין שול

עס ברענען נשמה־ליכט מיד, מעלאַנכאָליש,
און סומנע די וועקסענע שטראַלן,
זיי בויגן זיך, קאָרטשען זיך אום אין אַן אימה,
ווי ווער וואָלט געהיים זיי באַפֿאַלן.

און פֿול איז די קלויז מיטן פֿלאַטער פֿון פֿלעמלעך
און וויינענדע מענטשן אין ווײַסן;
עס הוידען זיך קיטלען, עס וואַרפֿן זיך אַרבל,
עס רײַסן זיך שאָטנס און רײַסן.

עס הוידעט זיך ווײַס אין די קיטלען דער עולם,
און וואַרפֿט מיט די אַרבל צעשראָקן,
און קלאַפּט אין פֿאַרצווייפֿלונג די הענט אָן די שטענדערס
און טופּעט אין היי מיט די זאָקן.

און ס׳הייבט זיך דער היי־ריח אויף און פֿאַרשיכּורט,
און געלבלעך אַ שטויב אַ געדיכטער
פֿאַרנעפּלט די קלויז און די ליכט און די שטענדערס,
פֿאַרבלייכט און פֿאַרגעלט די געזיכטער.

און אימהדיק קוקן די אַלע געזיכטער,
פֿאַרהילטע בײַ נאַכט אין טליתים,
אַזוי ווי עס וואָלט זיך דאָס הוידען און שאָקלען
אַ גרויזאַמער קהל פֿון מתים.

עס הוידעט און שאָקלט זיך גרויליק דער קהל,
און ס׳טראָגט פֿון פֿאַרשידענע זײַטן
אַ הודיען פֿון תּפֿילות און אַלטע ניגונים,
פֿון אַלטע, פֿון גרויזאַמע צײַטן.

און ס׳טוליעט זיך נאָענט צום פֿאָטער אַ ייִנגל,
אַ שטילער, אין מיטן די גוואַלדן,
פֿאַרטיפֿט אין מחשבֿות, דעם שטערן דעם הויכן
אין מחזור פֿון זיידעס באַהאַלטן.

ער טראַכט פֿון דער גרויסקייט פֿון מלך־המלכים,
ווי קליין און ווי שוואַך און ווי אָרעם
איז קעגן אַלמעכטיקן גאָט כּבֿיכול
דאָס שטערבלעכע מענטשל, דער וואָרעם.

ער טראַכט, און ער ציט זיך צו גאָט און באַהעפֿט זיך,
און בעט בײַ אים רחמים און כּוח,
צו קענען פֿאַרטרײַבן די שרעקלעכע ספֿקות
פֿון שוואַכן, פֿון קינדערשן מוח.

און ס׳הודיען די תּפֿילות, און ס׳קלאָגן די יעלות,
און ס׳שוידערט דער גוואַלטיקער לשון,
אַזוי ווי די ביימער פֿון אַלטע בית־עלמינס,
בײַ נאַכט אין צעשטורעמטן אָסיען.

און ס׳דוכט זיך, די גײַסטער פֿון אַלטע מאַרטירער,
זיי ברומען דאָ מיט אין די גוואַלטן;
און ס׳דוכט זיך, דער יאָמער פֿון הונדערטער דורות
פֿאַרנעמט זיך די הימלען צו שפּאַלטן.

עס הודיען די תּפֿילות, עס קלאָגן די יעלות,
און שטאַרקער צעברומט זיך דער עולם,
און ס׳גייט אַ גערויש, ווי פֿון וואַסערן פֿילע,
אַרויף צום רבונו־של־עולם.

און ס׳מאַטערט דער ייִנגל זיך פֿאָרשטעלן ריכטיק
די גרויסקייט פֿון גאָט און זײַן ווען —
גענוי און גענויער, אַזוי ווי ער האָט עס
אין הייליקע ספֿרים געלעזן.

דאָך פּלוצלינג — וואָס טוט אים אַ קלאַפּ אין געהירן,
אַזוי ווי מיט עפּעס אַן אײַזן;
עס טוט אים די עלישע קליפּה אַן עגבער:
„ווער קען עס, ווער קען עס באַווײַזן?“

עס פֿאַלט אויפֿן ייִנגל אַן אימה אַ וויסטע,
און ס׳שווימט אים אַרויס אין זכּרון
די ענדלאָזע שטראָף פֿאַר אַזעלכע מחשבֿות —
דער גיהנום, דער פֿורכטבאַרער צאָרן.

און ס׳שרעקן די ליכט אים, די שאָטנס, די קיטלען,
און ס׳דרינגט אים אַדורך יעדן אבֿר
די קעלט און דער עלנט, דאָס פֿוילעניש וויסטע
פֿון פֿײַכטן און פֿינצטערן קבֿר.

אָט זעט ער דאָס פֿײַער דאָס גרינע פֿון גיהנום,
אָט הערט ער די שוואַרצע יללה —
די שיבֿעה־מדורים מיט זינדיקע זעלן,

די מחנות מלאַכי־חבלה.

און פּלוצלינג טוט ווידער אין מוח אַ קלאַפּ אים,
אַזוי ווי מיט עפּעס אַן אײַזן,
און ס׳עגבערט די העלישע קליפּה און עגבערט:
„ווער קען עס, ווער קען עס באַווײַזן?“

עס דאַוונט מיט גרויסער התלהבֿות דער עולם,
נאָר איינער, דער צווייפֿלער דער קליינער,
ער שטייט צווישן פֿאָטער און פֿרײַנט אַזוי איינזאַם,
און ס׳קוקט זיך נישט אום אויף אים קיינער.

אָ, איינזאַם, אָ, פֿינצטער, אַליין מיט זײַן אומגליק!
ער שטייט אָן באַוועגונג, אָן לשון,
ער שטייט און ער פֿלאַטערט, צום טויט ווי פֿאַראורטיילט,
מיט שווייס און מיט טרערן באַגאָסן.

עס ווייסט נישט דער פֿאָטער, עס ווייסן די פֿרײַנט נישט
די טיפֿע, די גײַסטיקע ליידן,
וואָס האָבן פֿאַראומערט זײַן פֿרילינג פֿון לעבן,
גערויבט פֿון זײַן יוגנט די פֿריידן.